

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek vedoucího)

Práci předložil(a) student(ka): **Andrea Schöpsová**

Název práce: **Definitiv Einwanderungsland Deutschland? Die Integrationspolitik zur Zeit der Großen Koalition 2005–2009**

Vedoucí práce (u externích vedoucích uveďte též adresu a funkci v rámci instituce):

PhDr. Bc. Michal Dimitrov, doktorand při KNRS FSV UK (kombinované studium, 6. ročník)

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Andrea Schöpsová se ve své bakalářské práci zabývá problematikou bolestivé proměny Spolkové republiky z národního státu v přistěhovaleckou zemi. Zaměřuje se přitom na období první vlády kancléřky Merkelové (2005–2009). Vzhledem ke skutečnosti, že došlo ke vzniku velké koalice pod vedením CDU/CSU, která po dlouhá desetiletí striktně odmítala koncept SRN jako přistěhovalecké země, si autorka klade relevantní otázku, „jestli se idea Německa jako přistěhovalecké země skutečně prosadila v politickém mainstreamu a do jaké míry velká koalice navázala na předchozí rudo-zelenou spolkovou vládu, která výše uvedený koncept uznala.“ (s. 12) V centru pozornosti autorky pak logicky stojí v první řadě politika CDU/CSU, která v předcházejících letech důrazně odmítala uznat realitu proměny Německa v multikulturní přistěhovaleckou zemi, zvláště s ohledem na skutečnost, že konzervativci v nové vládě a klíčových úřadech – jak autorka ve své práci zjišťuje – obsadili hlavní vedoucí pozice v migrační agendě. Autorka ve své studii hledá styčné body a rozdíly mezi dvěma tradičně nejsilnějšími politickými tábory, toho času ve vládním spojení, a to prostřednictvím analýzy klíčových veřejněpolitických dokumentů na pozadí zásadních momentů migrační politiky spolkové vlády ve sledovaném období (stranické programy, koaliční smlouva, integrační summit, Národní integrační plán, Německá konference o islámu a novelizace přistěhovaleckého zákona).

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Autorka v jádru své práce, kterou koncipovala jako interpretativní jednopřípadovou studii, vychází z primárních pramenů, zejména veřejněpolitických dokumentů, a vhodně zvolené reprezentativní sekundární literatury, přičemž hledá míru (s ohledem na kvalitativní přístup i následný výstup by bylo vhodnější užívat jiný termín, např. hloubku) konsensu vládních partnerů s ohledem na koncept přistěhovalecké země. Tento koncept autorka definuje v úvodu práce a staví ho do úzké souvislosti se základními koncepty integrační politiky. Ve své studii se Andrea Schöpsová zaměřuje na definování a určení role klíčových aktérů na spolkové úrovni a jejich vztahu k imigraci z demografického, ekonomického a kulturního pohledu, a to na pozadí kontinuity stranické imigrační a integrační politiky vládních partnerů. Přitom autorka přesvědčivě ukotvuje svůj výzkum do kontextu vnitřního dilematu liberálních států s etnický a kulturně heterogenním obyvatelstvem, které hledají rovnováhu mezi principy svobody a rovnosti lidí na pozadí vytvářené kolektivní, a tedy homogenizované identity obyvatel daného státu. Toto napětí se prolíná do diskuse o konceptech integrace na kontinuu mezi asimilací a multikulturalismem a obecně do debaty o konceptu přistěhovalecké země. Práce má logickou strukturu, autorka věnuje velkou část práce definici pojmů a uvedení tématu v historických souvislostech. V hlavní části práce autorka prokazuje detailní znalost dané problematiky, jakkoliv má práce povětšinou více deskriptivní než interpretativní charakter.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Andrea Schöpsová předložila k obhajobě práci velmi dobré stylistické i gramatické úrovně s pouze minimálním množstvím překlepů. Práce prošla pečlivou jazykovou korekturou a obsahuje všechny formální náležitosti. Na několika místech v textu (s. 23, 32 nebo 41) nestandardně a zbytečně za numerickým označením poznámky pod čarou autorka upozorňuje na tutéž poznámku ještě slovně v závorce („siehe Fußnote“).

4. **STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE** (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Andrea Schöpsová ve své bakalářské práci předvedla schopnost detailně se zabývat zvoleným tématem a uvažovat ho v teoretickém rámci a širších politicko-historických souvislostech. Přestože má její práce v hlavní části (kap. 3) především deskriptivní charakter, je autorka schopna na základě zvolených kritérií veřejněpolitické dokumenty a politické události interpretovat v teoretickém rámci. Před termínem „přistěhovalecká země“ přitom ve vztahu k položené hlavní otázce práce v závěru upřednostňuje termín „integrační země“ (s. 53), který se do diskursu z taktických důvodů pokusila prosadit CDU/CSU, jak autorka správně opakovaně podotýká (s. 22 a 53). S ohledem na otázku konsensu v politickém mainstreamu autorka dochází k relevantnímu závěru, že pro oba tábory byl ve sledovaném období koncept přistěhovalecké země primárně chápán ve smyslu „země přistěhovalců, které je třeba integrovat“ a nikoliv „země otevřené dalšímu přistěhovalectví“. Bohužel však chybí pokus o jasnější stanovení míry či hloubky konsensu dvou hlavních politických táborů – snad i proto, že navzdory velmi dobré práci s pojmy autorka zapomněla definovat zásadní pojem konsensus.

5. **OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ** (jedna až tři):

5. 1. Poněkud nesrozumitelně působí abstrakt práce, v němž autorka píše: „Cílem práce zodpovědět otázku, zda se v daném období upevnil deklarovaný konsensus z úvodu 21. století, že se Německo stalo přistěhovaleckou zemí“. Může autorka vysvětlit, o jaký „deklarovaný konsensus“ se jedná? Existoval mezi hlavními politickými tábory v Německu nultých letech 21. století skutečný konsensus ve vztahu k migrační politice? Pokud ano, jak by ho autorka blíže popsala? Existuje dnes?

5.2. Autorka se v závěru přiklání k užití spojení „integrační země“, který se ovšem v politickém ani akademickém diskursu neprosadil. Jaké pro to má vysvětlení?

5.3 Autorka ve velmi úzké souvislosti pracuje s pojmy „přistěhovalecká země“ a „integrace“. Jak autorka chápe jejich vztah, např. s ohledem na koncept asimilace? Může liberální (de facto) přistěhovalecká země vůbec aplikovat asimilační koncept?

5.4 Jaké veřejněpolitické dokumenty autorka v práci užila a jaká kritéria zvolila při jejich interpretaci? Jaká je vypovídací hodnota veřejněpolitických dokumentů při snaze určit reálný konsensus sledovaných politických táborů? Jaké jiné metody by bylo možné použít?

6. **DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA**
(výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

Bakalářskou práci Andrey Schöpsové doporučuji k obhajobě a hodnotím ji stupněm velmi dobře, přičemž se nebráním lepší známce, pokud autorka během obhajoby přesvědčivě zodpoví výše uvedené otázky.

Datum: 7. 1. 2015

Podpis:

